

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
державної установи
«Житомирська установа виконання покарань (№ 8)»
30-31 травня 2024 року**

м. Київ, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 30-31 травня 2024 року групою НПМ здійснено відвідування державної установи «Житомирська установа виконання покарань (№ 8)» (далі – установа, УВП) (фото 1 та 2).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Хведчук Віталій Васильович, заступник директора Департаменту – начальник відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Потапович Павло Васильович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Тищенко Руслан Станіславович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Грибан Петро Васильович, представник громадської організації;

Кукарін Микола Андрійович, представник громадської організації.

Установа є установою закритого типу та відповідно до законодавства здійснює правозастосовні та правоохоронні функції. В установі функціонує: сектор максимального рівня безпеки для тримання чоловіків, засуджених до довічного позбавлення волі, слідчий ізолятор, арештний дім та сектор максимального рівня безпеки для тримання засуджених до позбавлення волі на певний строк, розміщується за адресою: м. Житомир, пр-кт Незалежності, буд. 172.

Начальник установи – Квасний Андрій Вікторович.

Штатна чисельність персоналу установи становить 392 посад. Фактична чисельність персоналу – 271 особа, з них 84 (або 31 %) працівники жіночої статі. Загальний некомплект персоналу по установі становить – 121 особа (або 31 %).

Планове наповнення установи – 1296 осіб.

У день відвідування в УВП утримувалося 733 особи, з них:

засуджених до довічного позбавлення волі – 171 особа;

засуджених, залишених для роботи з господарського обслуговування установи – 48 осіб;

перебуваючих під слідством (досудове та судове слідство) – 277 осіб;
засуджених, які чекають набрання вироком суду законної сили – 89 осіб;
засуджених на певний строк, що відбувають покарання у секторі
максимального рівня безпеки – 128 осіб;

підлягають вивозу до виправних або виховних колоній – 20 осіб.

На оперативно-профілактичному обліку в установі перебуває:

81 особа – схильна до самогубства;

71 особа – схильна до членушкодження;

19 осіб – схильних до нападу на працівників установи;

11 осіб – схильних до втечі;

4 особи – схильні до захоплення заручників.

У ході відвідування УВП представникам групи НПМ надано можливість безперешкодного доступу до усіх приміщень, будівель та споруд, розташованих на території установи.

Групою НПМ проведено опитування 177 засуджених (ув'язнених), які перебували в установі. Інформації щодо випадків катувань засуджених або жорстокого поводження з ними, до представників групи НПМ від опитаних осіб не надходило.

Слід зазначити, що керівництвом установи організовано проведення ремонтних робіт для підтримання у належному стані окремих приміщень УВП, а саме:

приміщень гуртожитку для засуджених, залишених для роботи з господарського обслуговування (далі – гуртожиток) (фото 3 та 4);

приміщень лазне-прального комплексу (фото 5 та 6);

приміщень для тривалих побачень (фото 7 та 8);

їдальні (фото 9 та 10);

камерних та інших приміщень режимного корпусу установи (фото 11).

У секторі максимального рівня безпеки установи наявна молитовна кімната (фото 12), навчальний та комп'ютерний класи (фото 13), майстерня для забезпечення роботою поза межами камер засуджених до довічного позбавлення волі. На день відвідування 14 засуджених до довічного позбавлення волі працювало у майстерні.

У доповіді Уряду України за наслідками візиту Європейського комітету з питань запобігання катувань чи нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (далі – Європейський комітет) до України [СРТ/Inf (2020) 40] зазначено, що засуджених до довічного позбавлення волі потрібно забезпечити різними видами діяльності поза межами камер (спорт, спілкування із іншими засудженими, навчання, робота, що потребує спеціальних навичок). Тривале позбавлення волі сприяє десоціалізації засуджених. Вони відчують себе невід'ємними від пенітенціарних установ та віддаленими від суспільства.

У ході конфіденційних спілкувань з представниками групи НПМ засуджені до довічного позбавлення волі, виказували ініціативу щодо урізноманітнення

заходів, які проводяться з ними поза межами їх камерних приміщень та збільшення їх тривалості.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування установи групою НПМ здійснено 07-08.02.2023, за результатами якого представниками групи НПМ встановлено:

порушення норми щодо роздільного утримання осіб, які вперше притягнуті до кримінальної відповідальності, з тими особами, які раніше притягались до кримінальної відповідальності;

порушення норми жилої площі на одну особу у камерних приміщеннях для тримання засуджених до довічного позбавлення волі;

антисанітарний стан камерних приміщень;

відсутність системи вентиляції та бачків із питною водою у камерних приміщеннях;

порушення права на інформацію.

Слід зазначити, що надані за результатами попереднього відвідування рекомендації, у цілому продовжують мати місце.

Окрім цього, у ході відвідування УВП представниками групи НПМ встановлено порушення вимог діючих нормативно-правових документів, невиконання яких буде призводити до порушень прав людини та недотримання міжнародних стандартів поведіння із засудженими.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведіння та покарання (стаття 5 Загальної декларації прав людини, стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. Відповідно до вимог статті 1 Європейської конвенції про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у 1987 році створено Європейський комітет, для здійснення інспекцій місць позбавлення волі з метою захисту утримуваних осіб від катування та інших форм жорстокого поведіння. 24 січня 1997 року відбулась ратифікація вищезазначеного міжнародного договору Україною (набрання чинності відбулося 01.09.1997).

У статті 19 Закону України «Про міжнародні договори України» зазначено, що чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства і застосовуються у порядку, передбаченому для норм національного законодавства.

Відповідно до вимог національного законодавств на зовнішніх дверях камер для тримання засуджених до довічного позбавлення волі розміщуються поіменні

карти з наданням інформації короткого опису кримінальних правопорушень, скоєних особами, які знаходяться у камерах (фото 14).

Європейський комітет у пункті 52 доповіді Уряду України за наслідками візиту до України [СРТ/Inf (2020) 40] зазначив, що слід зупинити таку практику, оскільки вона служить лише для стигматизації та ускладнення стосунків між засудженими до довічного позбавлення та працівниками установи.

2. У ході вивчення службової документації, групою НПМ встановлено значний некомплект персоналу по установі, а саме 121 особа (або 31 % від штатної чисельності персоналу).

Слід зазначити, що у пункті 26 сьомої загальної доповіді [СРТ/Inf (97) 10] Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню (далі – доповідь КЗК) вказано, що за неадекватного забезпечення кадрами підтримання безпеки і виконання режимних вимог роблять необхідною часту понаднормову роботу персоналу, яка призводить до стресових станів і швидкої втомлюваності (відомої як «вигорання»).

Все це, в свою чергу, призводить до синдрому постійної втоми та емоційного виснаження персоналу установи.

Також, Європейський комітет у своїх доповідях за результатами проведених візитів до України зазначив, що недостатня присутність персоналу була спільною особливістю в усіх відвіданих колоніях. Наприклад, в одній із колоній один охоронець відповідав за нагляд за сотнею ув'язнених упродовж дня, іноді йому допомагали один або два інших працівника, які патрулювали різні житлові приміщення. Вночі та на вихідних не було постійної присутності персоналу у житловій частині колонії (невеликий патруль охоронців обходив територію кожні дві-три години).

За таких обставин, Європейський комітет підкреслив, що низька укомплектованість персоналом зменшує можливості прямого контакту з ув'язненими, збільшує напругу між ув'язненими та персоналом, та сприяє використанню «днювальних» для здійснення контролю за ув'язненими. Європейський комітет закликає владу України без подальших затримок зробити кроки для перегляду комплектування персоналом пенітенціарних установ, з метою забезпечення більшої присутності охоронців у житлових та робочих приміщеннях.

3. У доповіді Європейського комітету Уряду України за наслідками проведеного візиту до України 4 - 13 серпня 2020 року [СРТ/Inf (2020) 40] зазначено, що застосування відеозаписів за допомогою стаціонарних та портативних приладів є потенційною важливою гарантією проти жорстокого поводження, а також корисним заходом безпеки.

Використання системи відеоспостереження в установах Державної кримінально-виконавчої служби України здійснюється на підставі Порядку використання технічних засобів нагляду і контролю у слідчих ізоляторах, виправних та виховних колоніях Державної кримінально-виконавчої служби

України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 26.06.2018 № 2025/5 (далі – Порядок використання технічних засобів нагляду і контролю).

Разом з тим, у порушення вимог пункту 8 розділу 5 Порядку використання технічних засобів нагляду і контролю відеокамерами не у повному обсязі обладнано територію та об'єкти режимної і господарської зон установи, прогулянкові дворики.

Відсутність обов'язкових камер відеоспостереження створює сприятливі умови для зловживань з боку персоналу установи та порушень прав засуджених та ув'язнених осіб.

4. Частиною 1 статті 115 Кримінально-виконавчого кодексу України передбачено, що норма жилої площі на одного засудженого не може бути меншою 4 м².

В той же час, на момент відвідування установи у камерному приміщенні № 143, де утримувалося 2 засуджених до довічного позбавлення волі, загальна площа приміщення складала 6,8 м² (фото 15), тобто 3,4 м² на одного засудженого.

У камерному приміщенні № 140, де проживало 2 осіб, загальна площа складала 6,1 м² (фото 16), тобто фактична площа на одного засудженого 3 м².

Довідково: замірювання площі у камерних приміщеннях здійснювалося з використанням сертифікованого далекоміру «Bosch PLR 25».

Слід зазначити, що перенаселення та порушення норм площі в житлових приміщеннях з розрахунку на одного засудженого, має місце лише у камерах сектору максимального рівня безпеки для тримання засуджених до довічного позбавлення волі.

У пункті 13 Сьомої Загальної доповіді Європейського комітету [CPT/Inf (97) 10] зазначено, що проблема із переповненими камерними приміщеннями призводить до негігієнічних умов, постійної відсутності приватності, перезавантаження медичних служб та інфраструктури установи і тому потребує виправлення.

Окрім цього, вказане вище порушення уже було приводом до подання заяви проти України до Європейського суду з прав людини.

Так, у справі «Висоцький та інші проти України» (case of Vysotskyu and others v. Ukraine) (Заява № 6639/21 та 4 інші заяви) зазначено про неналежні умови тримання у різних пенітенціарних установах України, одна із яких державна установа «Житомирська установа виконання покарань (№ 8)», а саме відсутність особистого простору через порушення норм площі на одну особу у камерних приміщеннях, де утримувався заявник.

За цих підстав Європейський суд з прав людини постановив, що у зв'язку з неналежними матеріально-побутовими умовами порушено статтю 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та призначено виплати коштів у сумі 7 тис. євро в якості моральної компенсації.

Порушення права на інформацію (стаття 34 Конституції України, стаття 5 Закону України «Про інформацію»).

5. Відповідно до вимог підпункту 14 пункту 2 розділу II Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 14.06.2019 № 1769/5 (далі – ПВР СІЗО) в усіх камерах (жилих приміщеннях), виробничих майстернях та інших приміщеннях, де перебувають ув'язнені і засуджені, вивіщується наочна інформація із зазначенням номерів телефонів «гарячих ліній», поштових та електронних адрес: Міністерства юстиції України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Європейського суду з прав людини, Державного бюро розслідувань, Офісу Генерального прокурора, обласної і окружної прокуратур, Департаменту з питань виконання кримінальних покарань, міжрегіонального управління, а також регіонального центру з надання безоплатної правничої допомоги.

У порушення зазначених вище вимог групою НПМ встановлено відсутність наочної інформації у збірному відділенні, а у гуртожитку для засуджених, залишених для роботи з господарського обслуговування, наявна не у повному обсязі.

6. У порушення вимог пункту 2 глави 3 розділу VIII ПВР СІЗО камери, жилі приміщення, клуб, бібліотека, кімната для виховної роботи, палати медичної частини (лікарняного закладу), карцери та коридори прогулянкових двориків установи не радіофіковані.

Таким чином, у порушення вимог правила 24.10 Європейських пенітенціарних правил (далі – ЄПП), засуджені та ув'язнені не мають можливості регулярно одержувати інформацію про суспільні події по радіо.

Порушення права на підтримання контактів із зовнішнім світом (пункт 36 Мінімальних стандартних правил поведінки з в'язнями, стаття 8 Кримінально-виконавчого кодексу України).

7. У відповідності до вимог підпункту 9 пункту 3 розділу VII ПВР СІЗО кореспонденцію ув'язнені та засуджені у незапечатаному вигляді кладуть у поштові скриньки, які вивіщуються на території відділення, де розміщуються засуджені, які залишені в установі для роботи з господарського обслуговування. Кореспонденцію щодня виймає з поштових скриньок персонал УВП.

Однак, під час відвідування приміщень гуртожитку для засуджених, залишених для роботи з господарського обслуговування установи встановлено, що відповідні поштові скриньки для відправлення листів засуджених на території зазначеного відділення відсутні.

Зазначене також суперечить вимогам правила 24.1 ЄПП, згідно з яким ув'язненим необхідно дозволяти максимально часто спілкуватися поштою, по телефону або в інші способи спілкування зі своїми родинами, іншими особами та представниками зовнішніх організацій.

Порушення права на достатній життєвий рівень (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 48 Конституції України).

8. Представниками групи НПМ зафіксовано незадовільний стан даху та конструктивних елементів будівлі, у якому розміщуються камерні приміщення режимного корпусу (№ 1).

У ході спілкування з працівниками УВП, представниками групи НПМ встановлено, що зазначений корпус експлуатується понад 100 років і внаслідок природного старіння перебуває в аварійному стані. Дах корпусу не перешкоджає потраплянню до будівлі атмосферних опадів внаслідок чого стіни постійно вологі і уражені грибком.

Таким чином, перебування у приміщеннях такої будівлі засуджених та осіб, узятих під варту порушує їх право на достатній життєвий рівень.

9. У порушення вимог правила 22.5 ЄПП та Норм забезпечення меблями, інвентарем і предметами господарчого призначення слідчого ізолятора, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 27.07.2012 № 1118/5 (далі – Норма забезпечення) три приміщення збірного відділення у якому тимчасово перебувають особи, узяті під варту, коридор та шість житлових приміщень гуртожитку для засуджених, залишених для роботи з господарського обслуговування, приміщення для одягання у лазне-пральному комплексі (далі – ЛПК) та камера № 261 не забезпечені баками для питної води ємністю 15 л. з водорозбірним краном, кришкою, кухлем і тазом.

Таким чином, особи, які перебувають у цих приміщеннях не мають постійного доступу до питної води.

10. Прогулянкові дворики №№ 1, 8, 9 та 20 не обладнані достатнім укриттям від атмосферних опадів, що не відповідає вимогам підпункту 3 пункту 2 розділу III ПВР СІЗО, а прогулянкові дворики №№ 1-16 перебувають у неналежному стані і потребують проведення ремонтних робіт (фото 17 та 18).

11. Під час вивчення стану обладнання ЛПК встановлено порушення вимог Положення про організацію лазне-прального обслуговування осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 08.06.2012 № 849/5 (далі – Положення про організацію ЛПК), що порушують права засуджених та ув'язнених на гідні умови тримання.

Так, в ЛПК відсутнє приміщення, передбачене Положенням про організацію ЛПК, для тимчасового зберігання речей після дезобробки, наявна у лазні УВП перукарня не працює близько двох років, у пральні приміщення для сушіння та прасування білизни перебуває у неналежному санітарно-гігієнічному стані та потребує проведення ремонтних робіт (фото 19).

Залишення поза увагою необхідність вирішення зазначених вище питань призведе до погіршення якості лазне-пральних послуг, які надаються засудженим та особам, узятим під варту, та порушуватиме право цих осіб на достатній життєвий рівень.

12. Під час відвідування режимних корпусів установи представниками групи НППМ встановлено, що у порушення вимог Норм забезпечення у камерних приміщеннях №№ 262, 264 та 266 в яких тримаються жінки відсутні унітази та змивні бачки, настінні полиці для туалетних речей, осушувачі рушників та дзеркала.

У камерному приміщенні № 260, де тримається одна неповнолітня особа, відсутня шафа для зберігання особистих речей, змивний бачок санітарного вузла зламаний та належним чином не функціонує.

Під час відвідування камерних приміщень де тримаються чоловіки, встановлено порушення умов їх тримання аналогічного характеру, окрім цього, встановлено порушення вимог Норм забезпечення та ПВР СІЗО, у частині якості обладнання камер, рівня їх освітлення та санітарно-гігієнічного стану.

Так, при відвідуванні камер №№ 406, 404, 402 та 401 (фото 20 та 21) вони перебували у неналежному санітарно-гігієнічному стані та потребують проведення ремонтних робіт.

13. У камерних приміщеннях №№ 406, 404 та 402 встановлено порушення вимог підпункту 1 пункту 2 розділу III ПВР СІЗО та статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, що забезпечує право на повагу до приватного життя.

Так, ліжка у зазначених камерних приміщеннях розташовані впритул одне до одного, що не забезпечує засудженим особистого простору та порушує правило 18.1 ЄПП (Рекомендація № R (2006)2 Комітету Міністрів держав-учасниць) (фото 22 та 23).

14. У відповідності до вимог підпункту 3 пункту 4 розділу I ПВР СІЗО ув'язненим і засудженим забороняється курити у не відведених для цього місцях.

Поряд з цим, під час відвідування УВП у камерному приміщенні № 165, де утримувалося троє жінок, через відсутність відповідних місць для куріння одна з них, у порушення зазначеної вище норми курить безпосередньо у камерному приміщенні.

Як наслідок, до групи НППМ зі скаргами на «пасивне куріння» звернулася одна жінка, яка також утримується у цій камері.

Слід зазначити, що викладене вище ставало приводом до подання заяв до Європейського суду з прав людини.

Так, у справі «Костюченко та інші проти України» (CASE OF KOSTYUCHENKO AND OTHERS v. UKRAINE), йдеться про неналежні умови тримання під вартою, у тому числі щодо «пасивного куріння», а також відсутність в утримуваних осіб ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з цим.

За цих підстав Європейський суд з прав людини постановив, що мало місце порушення вимог статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та призначено виплати заявникам значних сум коштів в якості моральної компенсації.

15. У деяких камерних приміщеннях УВП встановлено надмірну заготованість вікон та неналежний рівень штучного освітлення.

Так, у камерних приміщеннях №№ 266, 412, 406, 404 та 402, а також сектору максимального рівня безпеки установи показник загального освітлення складає від 14 до 61 lux при тому, що згідно додатку Ж «Нормативні показники освітлення приміщень житлових будівель», ДБН В.2.5-28:2018 «Природне і штучне освітлення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 03.10.2018 № 264, освітленість робочих поверхонь спальних, житлових кімнат має складати 150 lux.

Довідково: замірювання загального освітлення у камерних приміщеннях здійснювалося з використанням сертифікованого люксметра «Benetech Digital Lux Meter GM 1010».

16. У відповідності до вимог пункту 4 розділу IV Порядку використання технічних засобів нагляду і контролю сигналізаційна система виклику застосовується для надання можливості особам, узятим під варту, та засудженим здійснити виклик персоналу і складається із кнопок, які встановлюються у камерних приміщеннях та індикаційної панелі, що відображає інформацію про стан кнопок.

У порушення вимог вищезазначеної норми Порядку використання технічних засобів нагляду і контролю, а також вимог правила 18.2 ЄПП всі камери головного режимного корпусу установи сигналізаційною системою виклику, яка дозволяє ув'язненим негайно встановлювати контакт із персоналом, не обладнані.

Відсутність сигналізаційної системи виклику створює сприятливі умови для зловживань з боку персоналу установи та порушень прав осіб, узятих під варту, та засуджених.

Порушення права на життя (стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

17. Під час відвідування установи групою НПМ встановлено відсутність укриттям для захисту засуджених в особливий період, що є порушенням вимог частини 4 статті 32 Кодексу цивільного захисту України та Вимог щодо забезпечення нумерації та здійснення обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579.

Таким чином, засуджені та ув'язнені установи піддаються щоденному ризику для життя та здоров'я, залишаючись незахищеними, відповідно, у гуртожитках та режимних корпусах під час повітряної тривоги, обумовленої актами військової агресії РФ проти України.

18. В установі порушуються вимоги Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014

№ 1417 (далі – Правила пожежної безпеки в Україні), що може привести до ураження електричним струмом засуджених або ув'язнених та становить загрозу для їх життя і здоров'я, а також може призвести до виникнення пожеж або задимлень в УВП.

У відповідності до вимог підпункту 2.12. пункту 2 розділу III Правил пожежної безпеки в Україні двері електрощитових повинні утримуватися зачиненими. Однак, під час відвідування у приміщеннях пральні ЛПК, а також режимного корпусу установи, де тримаються неповнолітні та жінки, двері електрощитових були відкриті (фото 24 та 25).

19. У камерних приміщеннях №№ 169, 261 та 262 виявлено електричні розетки, які експлуатуються з порушеннями техніки безпеки (фото 26 та 27).

20. У відповідності до вимог пункту 2 розділу III Правил пожежної безпеки в Україні в установі дерев'яні елементи горючих покриттів (крокви, лати) будівель повинні оброблятися засобами вогнезахисту, які забезпечують відповідну вогнезахисну ефективність. Не менше одного разу на рік комісією установи має здійснюватися перевірка стану вогнезахисного покриття (просочення), за результатами якої складається акт перевірки технічного стану вогнезахисного покриття (просочення).

В ході спілкування з працівниками установи встановлено, що у порушення вимог Правил пожежної безпеки в Україні робота у цьому напрямку не проводилася протягом щонайменше останніх 3-х років. Крім того, відповідальна за утримання вогнезахисного покриття особа наказом керівника установи не призначена.

21. Усупереч вимогам пункту 1.2. розділу V Правил пожежної безпеки в Україні адміністративні будівлі, гуртожитки для засуджених, інші будівлі та споруди установи не обладнані у повному обсязі системою автоматичної пожежної сигналізації. Зокрема, в ході спілкування з працівниками установи встановлено, що в установі системою протипожежного захисту не обладнано жодне з відповідних приміщень.

22. У порушення вимог підпункту 3.11 пункту 3 розділу V Правил пожежної безпеки в Україні пожежні щити в установі належним чином не укомплектовані (відсутні в достатній кількості: вогнегасники, гаки, лопати та сокири тощо) (фото 28).

23. У порушення вимог підпункту 3.3. пункту 3 розділу V Правил пожежної безпеки в Україні порядок утримання та експлуатації протипожежної техніки в установі належним чином не забезпечується. Так, під час відвідування установи встановлено, що спеціально призначене для утримання пересувної пожежно-рятувальної техніки приміщення (бокс) належним чином не обладнане (зокрема, не забезпечене телефонним зв'язком, ворота приміщення не утеплені тощо).

Крім того, в ході спілкування з працівниками установи встановлено, що у порушення вимог підпункту 3.4. пункту 3 розділу V Правил пожежної безпеки в Україні пожежно-рятувальний автомобіль близько місяця перебуває в неробочому стані (фото 29 та 30).

Інші порушення

24. У порушення вимог Переліку необхідних обстежень лікарів-спеціалістів, видів клінічних, лабораторних та інших досліджень, що необхідні для проведення обов'язкових медичних оглядів, та періодичність їх проведення, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 23.07.2002 № 280 та статті 21 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» до роботи на об'єктах харчування в установі залучаються особи, які своєчасно не пройшли необхідного медичного обстеження, що може призвести до розповсюдження інфекційних та інших захворювань на території установи.

Так, під час відвідування приміщень їдальні установи виявлено п'ятьох осіб з числа адміністрації, у санітарні книжках яких сплили терміни чергових медичних оглядів.

25. За результатами опрацювання спеціальної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан справ щодо недопущення в Україні катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання в 2023 році», Міністерством юстиції України поінформовано Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, серед іншого, про те, що приміщення в підпорядкованих установах забезпечені меблями, інвентарем і предметами господарчого призначення у відповідності до вимог Норм забезпечення. У той же час, як свідчить вищезазначене, ця інформація не відповідає дійсності.

Також, за результатами відвідування установи не знайшла свого підтвердження інформація з Міністерства юстиції України щодо забезпечення належної організації лазне-прального обслуговування засуджених та ув'язнених у відповідності до вимог Положення про організацію лазне-прального обслуговування.

26. У порушення вимог пункту 3.11 розділу III Положення про організацію лазне-прального обслуговування у місці (куточку) фельдшера медичної частини (фельдшерського пункту) ЛПК установи відсутня аптечка (сумка) для надання медичної допомоги засудженим, що не дозволить фельдшеру, у разі потреби, надати своєчасну та якісну медичну допомогу особам, які її потребують.

27. Наявні в установі спецзасоби (захисні шоломи та бронежилети) належним чином не пронумеровані, і у випадку застосування фізичної сили працівником, який використовує зазначені спецзасоби, ідентифікувати його буде неможливо.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Міністерству юстиції України:

Переглянути практику використання поіменних карт з наданням інформації короткого опису кримінальних правопорушень у засуджених до довічного позбавлення волі.

2. Державній установі «Житомирська установа виконання покарань (№ 8)»:

1. Проаналізувати виявлені порушення у діяльності установи та розробити відповідний план заходів щодо їх усунення та недопущення у подальшому.

2. Порядок обладнання та використання системи відеоспостереження в установі привести у відповідність до вимог Порядку використання технічних засобів нагляду і контролю.

3. Розмістити відсутню у збірному відділенні відповідну наочну інформацію.

4. Вжити заходів щодо усунення виявлених порушень у частині забезпечення засудженим та ув'язненим можливості регулярно одержувати інформацію про суспільні події по радіо.

5. Вжити заходів щодо відновлення права засуджених, які тримаються у гуртожитку для засуджених, залишених для роботи з господарського обслуговування установи, на листування.

6. Опрацювати питання щодо вишукування коштів для невідкладного проведення ремонту даху будівлі режимного корпусу (№ 1) установи з метою запобігання доведення її до руйнування та інших приміщень установи з метою приведення умов утримання засуджених та ув'язнених до вимог національного законодавства та міжнародних стандартів.

7. Забезпечити постійний доступ засуджених та ув'язнених до чистої питної води у відповідності до вимог національного законодавства та міжнародних стандартів.

8. У прогулянкових двориках №№ 1, 8, 9 та 20 обладнати укриття від атмосферних опадів. У прогулянкових двориках №№ 1-16 забезпечити проведення ремонтних робіт.

9. Обладнання приміщень ЛПК УВП привести у відповідність до вимог Положення про організацію лазне-прального обслуговування.

10. Привести у відповідність до вимог чинного законодавства та міжнародних стандартів умови тримання засуджених та ув'язнених у камерних приміщеннях установи.

11. Вжити заходів щодо припинення та недопущення у подальшому порушень режиму вологості в камерних приміщеннях установи.

12. Вжити дієвих заходів щодо створення належних умов для реалізації права засуджених на приватність та особистий простір.

13. Забезпечити роздільне тримання ув'язнених-курців від некурящих осіб з метою захисту здоров'я засуджених та осіб, узятих під варту, від шкідливих наслідків пасивного паління.

14. Забезпечити належний рівень природного і штучного освітлення у камерних приміщеннях установи.

16. Порядок обладнання та використання сигналізаційної системи виклику в установі привести у відповідність до вимог Порядку використання технічних засобів нагляду і контролю.

17. Вжити заходів щодо невідкладного укомплектування аптечки (сумки) для надання медичної допомоги в ЛПК установи.

18. Вжити заходів щодо усунення та недопущення у подальшому виявлених в установі порушень вимог Правил пожежної безпеки в Україні.

19. Вжити заходів щодо обладнання у відповідності до вимог чинного законодавства укриття в установі.

20. Вжити заходів щодо усунення виявлених порушень у частині дотримання правил гігієни і санітарії під час залучення до роботи осіб на об'єктах харчування установи.

21. Розглянути питання загального некомплекту персоналу по установі, визначити причини і умови його наявності та вжити заходів щодо комплектування вакантних посад.

22. Забезпечити дотримання встановленої норми площі з розрахунку на одного засудженого згідно вимог національного законодавства та практики Європейського суду з прав людини.

23. Нанести маркування на явні в установі спецзасоби (захисні шоломи та бронежилети).

24. Під час щоденних інструктажів чергової зміни увагу працівників установи звертати на гуманне ставлення до засуджених та ув'язнених.

До звіту додаються: Фотознімки на 10-ти арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Заступник директора Департаменту –
начальник відділу інспектування об'єктів
контролю в правоохоронних, судових
органах та військових формувань
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Віталій ХВЕДЧУК

**Фотознімки до звіту
Фото 1**

Фото 2

Фото 3

Φοτο 4

Φοτο 5

Φοτο 6

Φοτο 7

Φοτο 8

Φοτο 9

Φοτο 10

Φοτο 11

Φοτο 12

Фото 13

Фото 14

Фото 15

Фото 16

Φοτο 17

Φοτο 18

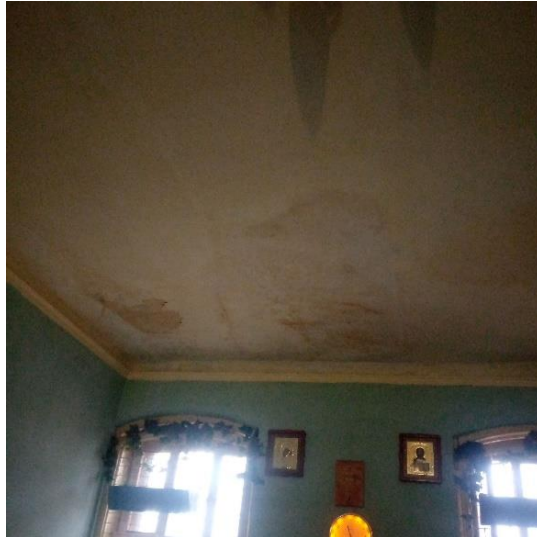
Φοτο 19

Φοτο 20

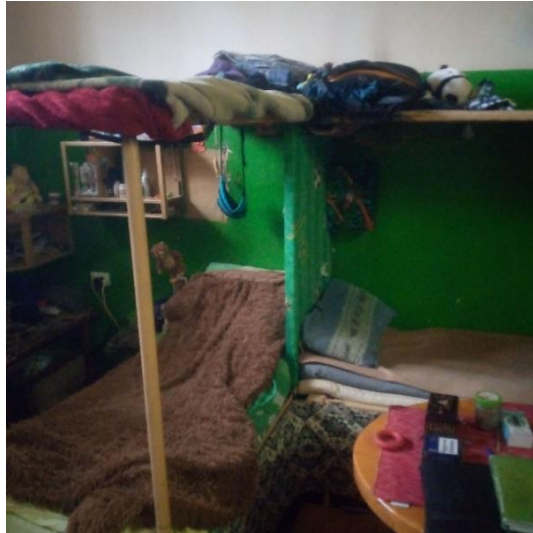
Φοτο 21

Φοτο 22

Φοτο 23

Φοτο 24

Φοτο 25

Фото 26

Фото 27

Фото 28

Фото 29

Фото 30

